

**REPUBLIKA HRVATSKA
MINISTARSTVO ZDRAVSTVA I SOCIJALNE SKRBI**

**NACRT
KONAČNOGA PRIJEDLOGA ZAKONA O UDOMITELJSTVU**

Zagreb, lipanj 2007.

KONAČNI PRIJEDLOG ZAKONA O UDOMITELJSTVU

I. OPĆE ODREDBE

Članak 1.

Ovim Zakonom uređuju se uvjeti, način obavljanja te druga pitanja povezana s obavljanjem udomiteljstva.

Članak 2.

Pojedini izrazi u smislu ovoga Zakona imaju sljedeće značenje:

1. *Udomiteljstvo* jest oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu ili odrasloj osobi osigurava skrb u udomiteljskoj obitelji.
2. *Udomiteljstvo* za djecu jest oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se djetetu pruža obiteljska skrb i odgoj u zamjenskoj obitelji.
3. *Udomiteljstvo* za odrasle osobe jest oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se odrasloj osobi osigurava zadovoljenje osnovnih životnih potreba koje iz bilo kojih razloga ne ostvaruje u vlastitoj obitelji, a nije ih u mogućnosti sama zadovoljiti.
4. *Udomiteljska obitelj* jest obitelj koja ima dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a čine je udomitelj, njegov bračni drug ili izvanbračni drug i drugi srodnici s kojima udomitelj živi u zajedničkom kućanstvu.
5. *Udomitelj* jest samac ili predstavnik udomiteljske obitelji s kojim centar za socijalnu skrb sklapa ugovor o međusobnim pravima i obvezama.
6. *Srodnička udomiteljska obitelj* jest udomiteljska obitelj čiji su članovi u krvnom i/ili tazbinskom srodstvu sa smještenim korisnikom.

II. UVJETI KOJE MORA ISPUNJAVATI OSOBA KOJA SE ŽELI BAVITI UDOMITELJSTVOM

Članak 3.

- (1) Udomitelj mora biti hrvatski državljanin s prebivalištem u Republici Hrvatskoj.
- (2) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, uz prethodno odobrenje ministarstva nadležnog za poslove socijalne skrbi (u daljnjem tekstu: ministarstvo), udomitelj može biti stranac s odobrenim stalnim boravkom u Republici Hrvatskoj, ako je to od osobite koristi za smještenu osobu.
- (3) Udomitelj mora biti psihički i tjelesno zdrav i imati sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljavanje drugih potreba smještenoga korisnika.

- (4) Uvjete u pogledu stambenih, socijalnih i drugih uvjeta pravilnikom propisuje ministar nadležan za socijalnu skrb (u daljnjem tekstu: ministar).
- (5) Udomiteljska obitelj mora ostvarivati vlastita sredstva za uzdržavanje, a minimalni prihod za uzdržavanje udomiteljske obitelji mora biti veći za 20% od iznosa visine stalne pomoći utvrđene Zakonom o socijalnoj skrbi.

Članak 4.

Udomiteljska obitelj ne može biti obitelj:

- u kojoj je udomitelju ili drugom članu obitelji izrečena mjera obiteljsko-pravne zaštite,
- u kojoj je udomitelj lišen poslovne sposobnosti,
- u kojoj su poremećeni obiteljski odnosi,
- u kojoj je udomitelj ili drugi član obitelji osoba društveno neprihvatljivoga ponašanja (ovisnost o alkoholu, opojnoj drogi ili drugim opojnim sredstvima, sklonost skitnji, promiskuitetno ponašanje, nasilničko ponašanje i slično),
- u kojoj bi zbog mentalnoga oštećenja ili bolesti udomitelja ili kojega člana obitelji prema procjeni nadležnoga centra za socijalnu skrb bilo ugroženo zdravlje ili drugi interesi smještenoga korisnika,
- čiji je član pravomoćno osuđen za kazneno djelo protiv života i tijela, protiv slobode i prava čovjeka i građanina, protiv spolne slobode i spolnog ćudoređa te protiv braka, obitelji i mladeži,
- čiji je član pravomoćno proglašen krivim za prekršaj zbog nasilja u obitelji.

Članak 5.

- (1) Udomitelj može biti osoba koja je na dan podnošenja zahtjeva za dobivanje dozvole za obavljanje udomiteljstva starija od 21 godine i mlađa od 60 godina života, osim kada se radi o srodničkoj obitelji.
- (2) Odredba stavka 1. ovoga članka ne odnosi se na udomitelje koji podnose zahtjev za obnavljanje dozvole za obavljanje udomiteljstva.

Članak 6.

Dobna razlika između udomitelja i udomljenog djeteta ne smije biti manja od 20 godina, niti veća od 50 godina, osim kada se radi o srodničkoj obitelji.

III. BROJ I VRSTA OSOBA SMJEŠTENIH U UDOMITELJSKU OBITELJ

Članak 7.

- (1) Udomiteljska obitelj može u pravilu skrbiti o istoj vrsti korisnika skrbi izvan vlastite obitelji sukladno odredbama članka 68.-72. Zakona o socijalnoj skrbi.
- (2) Udomiteljska obitelj koja skrbi o djeci može istodobno skrbiti o djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, djeci s poremećajima u ponašanju, djeci iz socijalno ugroženih obitelji, djeci s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem, psihički bolesnoj djeci i djeci žrtvama obiteljskog nasilja, ako prema procjeni centra za socijalnu skrb ispunjava za to odgovarajuće uvjete.
- (3) Iznimno od stavka 1. ovoga članka, u slučaju kada tijekom smještaja kod korisnika nastupe promjene koje ga svrstavaju u drugu vrstu korisnika, udomiteljska obitelj, uz suglasnost ministarstva, može i nadalje skrbiti o korisniku, ako to nije protivno interesima ostalih korisnika.

Članak 8.

- (1) U udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše troje djece.
- (2) Iznimno, u udomiteljskoj obitelji može biti smješteno i više od troje djece ako se radi o braći i sestrama, uz prethodnu suglasnost ministarstva.
- (3) Ako udomiteljska obitelj skrbi o djeci s tjelesnim ili mentalnim oštećenjima, od ukupno troje takve djece, samo jedno dijete može biti dijete s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem.
- (4) Ako udomitelj živi sam, može skrbiti o jednom djetetu, odnosno dvoje djece ako se radi o braći i sestrama.
- (5) Ako udomitelj živi sam, može skrbiti o jednom djetetu iz stavka 3. ovoga članka.

Članak 9.

- (1) U udomiteljskoj obitelji mogu biti smještena najviše četiri odrasla korisnika.
- (2) Broj korisnika iz stavka 1. ovoga članka umanjuje se za broj osoba koji žive u udomiteljskoj obitelji na temelju ugovora o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju ili po nekoj drugoj osnovi.
- (3) Ako udomitelj živi sam, može skrbiti o najviše dva odrasla ili starija korisnika.
- (4) Ako udomitelj živi sam, može skrbiti o jednom psihički bolesnom odraslom korisniku ili jednom tjelesno ili mentalno oštećenom odraslom korisniku.

IV. POSTUPAK ZA DAVANJE, OBNAVLJANJE, PRESTANAK I ODUZIMANJE DOZVOLE ZA OBAVLJANJE UDOMITELJSTVA

Članak 10.

- (1) Zahtjev za davanje dozvole za obavljanje udomiteljstva stranka podnosi centru za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta.
- (2) U postupcima za davanje, obnavljanje, prestanak i oduzimanje dozvole primjenjuju se odredbe Zakona o općem upravnom postupku, ako ovim Zakonom nije drukčije određeno.
- (3) Na osnovi utvrđenoga činjeničnog stanja, tim za udomiteljstvo centra za socijalnu skrb, donosi ocjenu o ispunjavanju propisanih uvjeta.
- (4) U roku od osam dana od dana donošenja ocjene, centar za socijalnu skrb donosi rješenje o davanju dozvole.
- (5) Centar za socijalnu skrb vodi evidenciju pravomoćnih rješenja o danim dozvolama.

Članak 11.

Iznimno od članka 10. ovoga Zakona, srodniku djeteta centar za socijalnu skrb na čijem području mjesne nadležnosti srodnička udomiteljska obitelj ima prebivalište, daje dozvolu na temelju pisanoga i obrazloženoga mišljenja centra za socijalnu skrb na čijem području mjesne nadležnosti ima prebivalište djeteta, ako je takva vrsta udomiteljstva u interesu djeteta.

Članak 12.

- (1) Dozvola za obavljanje udomiteljstva daje se na rok od tri godine, a može se obnoviti svake tri godine.
- (2) Udomitelj koji želi obnoviti dozvolu, obavezan je podnijeti nadležnome centru za socijalnu skrb zahtjev za obnavljanje dozvole prije isteka roka važenja dozvole.
- (3) Do okončanja postupka iz stavka 2. ovoga članka, ostaje na snazi ranije dana dozvola.

Članak 13.

Dozvola za obavljanje udomiteljstva prestaje važiti:

- istekom roka na koji je dozvola dana, a nije podnesen zahtjev za njezino obnavljanje,
- odjavom obavljanja udomiteljstva,
- smrću udomitelja.

Članak 14.

Dozvola za obavljanje udomiteljstva oduzima se prije isteka roka za koji je dana:

- ako udomitelj obavlja udomiteljsku skrb protivno interesima korisnika,
- nastupanjem nekih od razloga koji dovode do nemogućnosti obavljanja udomiteljstva propisanih odredbama članka 3. i 4. ovoga Zakona,
- ako udomitelj ne obavi obvezno dopunsko osposobljavanje sukladno članku 16. stavku 8. ovoga Zakona.

Članak 15.

- (1) Centar za socijalnu skrb na čijem području mjesne nadležnosti udomiteljska obitelj ima prebivalište provodi osposobljavanje i edukaciju udomitelja.
- (2) Sadržaj i trajanje osposobljavanja i edukacije udomiteljske obitelji pravilnikom propisuje ministar.
- (3) Osposobljavanje i edukacija obvezna je za sve udomitelje prije prijama na smještaj prvoga korisnika.

V. OBVEZE UDOMITELJA

Opće obveze udomitelja

Članak 16.

- (1) Udomitelj je obavezan izvršiti osobnu pripremu, kao i pripremu članova obitelji, na smještaj korisnika.
- (2) Udomitelj je obavezan sudjelovati u izradi individualnoga plana za smještenoga korisnika.
- (3) Udomitelj je obavezan poduzeti aktivnosti u cilju prilagodbe korisnika u obitelji i pružiti mu pomoć tijekom prilagodbe na novu okolinu te korisnika pravilno njegovati, pružati mu primjeren smještaj, prehranu, odjeću i obuću.
- (4) Udomitelj je obavezan poduzimati aktivnosti za očuvanje i unapređenje zdravlja korisnika te mu osiguravati odgovarajuću zdravstvenu skrb putem izabranog doktora medicine primarne zdravstvene zaštite te prema potrebi i uputi stručnjaka omogućiti psihosocijalnu rehabilitaciju.
- (5) Udomitelj je obavezan pripremiti korisnika za odlazak iz udomiteljske obitelji.
- (6) Udomitelj je obavezan poštivati upute centra za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji i centra za socijalnu skrb koji je dao dozvolu za obavljanje udomiteljstva.
- (7) Udomitelj je obavezan redovito, najmanje dva puta godišnje, izvješćivati centar za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji, o svim bitnim životnim okolnostima korisnika prema obrascu čiji sadržaj pravilnikom propisuje ministar.
- (8) Udomitelj je obavezan najmanje jednom godišnje sudjelovati u osposobljavanju koje provodi nadležni centar za socijalnu skrb.

(9) Udomitelj je obvezan omogućiti kontakte korisnika s njegovom obitelji, drugim srodnicima kao i ostalim bliskim osobama.

(10) Udomitelj je obvezan osigurati zaštitu tajnosti svih podataka o korisniku.

Posebne obveze udomitelja za djecu

Članak 17.

(1) Udomitelj je obvezan udomljeno dijete pravilno njegovati, odgajati i pružati mu primjeren smještaj, osigurati primjerenu prehranu, odjeću i obuću, školske i osobne potrepštine te brinuti o djetetovom zdravlju.

(2) Udomitelj je obvezan brinuti se za pravilan odnos udomljenoga djeteta prema učenju i radu, stjecanju radnih navika te skrbiti da udomljeno dijete stekne određeno profesionalno zvanje.

(3) Udomitelj je obvezan pomoći djetetu kod oblikovanja vlastitoga identiteta.

(4) Udomitelj je obvezan omogućiti i poticati susrete i druženja između djeteta i roditelja i drugih srodnika, sukladno odluci nadležnoga tijela.

(5) Udomitelj je obvezan sva važnija pitanja vezano uz brigu i odgoj udomljenoga djeteta uređivati u suradnji s roditeljima udomljenoga djeteta, odnosno njegovim zakonskim zastupnikom i s centrom za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji.

Posebne obveze udomitelja za odrasle osobe

Članak 18.

(1) Udomitelj je obvezan pružati pomoć smještenoj odrasloj osobi pri zadovoljavanju svakodnevnih potreba te poticati usvajanje određenih vještina s obzirom na njezine preostale sposobnosti, a radi njezinoga osamostaljivanja.

(2) Udomitelj je obvezan poticati radno-okupacijske aktivnosti u skladu s psihofizičkim sposobnostima i interesima odrasle osobe, poticati rekreacijske aktivnosti te kulturno-zabavne aktivnosti.

(3) Udomitelj je obvezan poticati uključivanje udomljene odrasle osobe u život lokalne zajednice sukladno njezinim potrebama i mogućnostima.

VI. OBVEZE CENTRA ZA SOCIJALNU SKRB

Članak 19.

(1) Centar za socijalnu skrb obvezan je ustrojiti tim za udomiteljstvo, kojeg čine najmanje dva stručna radnika, sukladno pravilniku o uvjetima u pogledu prostora, opreme i potrebnih stručnih i drugih radnika centra za socijalnu skrb i podružnice koji donosi ministar.

(2) Centar za socijalnu skrb obavezan je upoznati udomiteljsku obitelj s karakteristikama i osobinama korisnika koji će biti smješten, njegovim dotadašnjim životom, zdravstvenim stanjem i potrebama, problemima koji postoje i koji se mogu očekivati te s ciljevima koji se žele postići udomiteljstvom.

(3) Centar koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji obavezan je pratiti ispunjavanje obveza utvrđenih ugovorom o udomiteljstvu te je obavezan redovito, a najmanje tri puta godišnje, obilaziti udomiteljsku obitelj i kontaktirati s korisnikom.

(4) Centar za socijalnu skrb koji donosi rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji korisnika izvan područja svoje mjesne nadležnosti, rješenje je obavezan dostaviti i centru za socijalnu skrb na čijem je području udomiteljska obitelj.

(5) U slučaju iz stavka 4. ovoga članka, centar za socijalnu skrb koji odlučuje o smještaju obavezan je surađivati s centrom za socijalnu skrb na čijem području udomiteljska obitelj ima prebivalište.

Članak 20.

(1) Centar za socijalnu skrb obavezan je postupati tako da se u svim slučajevima i na najbolji način ostvaruje svrha udomiteljstva.

(2) Centar za socijalnu skrb obavezan je nakon donošenja rješenja o prestanku prava na skrb izvan vlastite obitelji pripremiti udomiteljsku obitelj za odlazak korisnika.

Članak 21.

(1) Centar za socijalnu skrb obavezan je promicati razvoj udomiteljstva u skladu s potrebama na svome području.

(2) Svim zainteresiranim osobama za obavljanje udomiteljstva centar za socijalnu skrb obavezan je objasniti svrhu udomiteljstva te uvjete i način obavljanja udomiteljstva.

VII. UDOMITELJSKI UGOVOR

Članak 22.

(1) Udomiteljski ugovor sklapa se u pisanome obliku po pravomoćnosti rješenja o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji, a ugovor sklapaju nadležni centar za socijalnu skrb i udomitelj, za pojedinoga korisnika.

(2) Udomiteljskim ugovorom uređuje se:

- vrsta i opseg usluga koje je udomiteljska obitelj obavezna osigurati korisniku,
- prava i obveze ugovornih strana,
- visina opskrbnine i način plaćanja,
- rok trajanja udomiteljskoga ugovora te
- uvjeti za raskid ugovora.

Članak 23.

Udomiteljski ugovor prestaje važiti:

- brisanjem udomitelja iz evidencije danih dozvola za obavljanje udomiteljstva,
- pravomoćnošću rješenja o prestanku prava na skrb izvan vlastite obitelji,
- smrću udomitelja ili udomljene osobe,
- zbog neizvršavanja zakonskih i ugovornih obveza,
- zbog nemogućnosti prilagodbe korisnika na život u udomiteljskoj obitelji,
- otkazom ugovora.

VIII. UDOMITELJSKA NAKNADA

1. Opskrbnina

Članak 24.

(1) Na temelju rješenja centra za socijalnu skrb o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji udomitelj ima pravo na mjesečnu naknadu za potrebe smještenoga korisnika (u daljnjem tekstu: opskrbnina).

(2) Visinu opskrbnine s obzirom na dob, zdravstveni status i potrebe korisnika odlukom utvrđuje ministar.

(3) Opskrbnina se ne smatra plaćom niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.

(4) Opskrbninu udomitelju isplaćuje centar za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji i koji je s udomiteljem sklopio ugovor o međusobnim pravima i obvezama.

2. Osobna naknada udomitelju

Članak 25.

(1) Za pruženu skrb i uloženi trud u svakodnevnom zbrinjavanju korisnika koji su smješteni na temelju rješenja centra za socijalnu skrb o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji udomitelj ima pravo na mjesečnu osobnu naknadu.

(2) Pravo na osobnu naknadu ima udomitelj koji je s mjesno nadležnim centrom za socijalnu skrb za smještenoga korisnika sklopio ugovor o međusobnim pravima i obvezama.

(3) Rješenje o pravu na osobnu naknadu udomitelju donosi centar za socijalnu skrb na čijem području mjesne nadležnosti udomitelj ima prebivalište i koji na temelju toga rješenja udomitelju isplaćuje osobnu naknadu.

(4) Osobna naknada udomitelju ne smatra se plaćom niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.

Članak 26.

Visina osobne naknade ovisi o broju i kategoriji smještenih korisnika, a utvrđuje se u postotku od osnovice za socijalna davanja koju određuje Vlada Republike Hrvatske.

Članak 27.

(1) Visina osobne naknade udomitelju koji skrbi o djeci ili mlađim punoljetnim osobama iznosi:

- za jedno (1) smješteno dijete ili mlađu punoljetnu osobu 100 % osnovice,
- za dvoje (2) smještene djece ili mlađe punoljetne osobe 180 % osnovice,
- za troje (3) smještene djece ili mlađe punoljetne osobe 240 % osnovice.

(2) Udomitelj koji skrbi o djeci ili mlađim punoljetnim osobama, a ujedno je i njihov zakonski obveznik uzdržavanja, ima pravo na osobnu naknadu koja iznosi:

- za jedno (1) smješteno dijete ili mlađu punoljetnu osobu 80 % osnovice,
- za dvoje (2) smještene djece ili mlađe punoljetne osobe 140 % osnovice,
- za troje (3) smještene djece ili mlađe punoljetne osobe 180 % osnovice.

(3) Visina osobne naknade udomitelju koji skrbi o odjeci ili mlađim punoljetnim osobama, neovisno da li je ujedno i njihov zakonski obveznik uzdržavanja, uvećava se za 25 % osnovice za svakog smještenoga korisnika koji je, prema utvrđenju centra za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji, dijete ili mlađa punoljetna osoba s tjelesnim ili mentalnim oštećenjem, trajnom promjenom u zdravstvenom stanju, osoba s poremećajem u ponašanju ili psihički bolesna osoba (osoba s posebnim potrebama).

(4) Visina osobne naknade udomitelju koji skrbi o odjeci ili mlađim punoljetnim osobama, neovisno da li je ujedno i njihov zakonski obveznik uzdržavanja, uvećava se za 50 % osnovice za svakog smještenoga korisnika koji je, prema utvrđenju centra za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji, dijete ili mlađa punoljetna HIV pozitivna osoba.

Članak 28.

(1) Visina osobne naknade udomitelju koji skrbi o odraslim korisnicima iznosi:

- za jednog (1) smještenoga odraslog korisnika 80 % osnovice,
- za dva (2) smještena odrasla korisnika 140 % osnovice,
- za tri (3) smještena odrasla korisnika 180 % osnovice,
- za četiri (4) smještena odrasla korisnika 220 % osnovice.

(2) Visina osobne naknade udomitelju koji skrbi o odraslim korisnicima, uvećava se za 15 % osnovice za svakog odraslog korisnika koji je, prema utvrđenju centra za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji, polupokretna odrasla osoba neovisno o njegovom tjelesnom ili mentalnom oštećenju ili psihičkoj bolesti.

(3) Visina osobne naknade udomitelju koji skrbi o odraslim korisnicima, uvećava se za 20 % osnovice za svakog odraslog korisnika koji je, prema utvrđenju centra za socijalnu skrb koji je donio rješenje o priznavanju prava na skrb izvan vlastite obitelji, pokretna psihički bolesna odrasla osoba, pokretna teže mentalno oštećena odrasla osoba ili nepokretna odrasla osoba neovisno o njezinoj tjelesnoj ili mentalnoj oštećenosti ili psihičkoj bolesti.

(4) Visina osobne naknade udomitelju koji skrbi o odraslim korisnicima, uvećava se za 30 % osnovice za svakog odraslog HIV pozitivnog korisnika.

IX. EVIDENCIJA I REGISTAR PODATAKA

Članak 29.

- (1) Ministarstvo će ustrojiti evidenciju udomiteljskih obitelji.
- (2) Svaki centar za socijalnu skrb obavezan je voditi registar udomiteljskih obitelji i registar smještenih korisnika za sve kategorije korisnika s područja svoje mjesne nadležnosti.
- (3) Sadržaj i način vođenja evidencije i registra udomiteljskih obitelji i registra svih vrsta korisnika pravilnikom će propisati ministar.

X. KAZNENE ODREDBE

Članak 30.

(1) Novčanom kaznom u iznosu od 10.000,00 do 50.000,00 kuna kaznit će se za prekršaj pravna ili fizička osoba ako:

1. smjesti korisnika u udomiteljsku obitelj, a da prethodno ne utvrdi da li obitelj ispunjava uvjete iz članka 3., 4. i 15. ovoga Zakona,
2. smjesti korisnika u udomiteljsku obitelj protivno odredbama članka 5., 6. i 7. ovoga Zakona,
3. postupi protivno odredbama članka 8. i 9. ovoga Zakona,
4. započne s radom prije dobivanja dozvole za obavljanje udomiteljstva (članak 10.),
5. obavlja udomiteljstvo nakon prestanka važenja, odnosno oduzimanja dozvole za obavljanje udomiteljstva (članci 12., 13. i 14.).

(2) Za prekršaj iz stavka 1. ovoga članka kaznit će se i odgovorna osoba u pravnoj osobi novčanom kaznom od 2.000,00 do 10.000,00 kuna.

XI. PRIJELAZNE I ZAVRŠNE ODREDBE

Članak 31.

Pravilnike za čije je donošenje ovlašten ovim Zakonom ministar će donijeti u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovoga Zakona, osim pravilnika iz članka 19. stavka 1. ovoga Zakona koji će ministar donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 32.

Odluku o visini opskrbnine ministar će donijeti u roku od 30 dana od dana stupanja na snagu ovoga Zakona.

Članak 33.

Ministarstvo je obvezno ustrojiti evidenciju udomiteljskih obitelji u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 29. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 34.

Centar za socijalnu skrb obvezan je ustrojiti registar podataka u roku od tri mjeseca od dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 29. stavka 3. ovoga Zakona.

Članak 35.

(1) Udomitelj koji na dan stupanja na snagu ovoga Zakona ima na smještaju veći broj korisnika od broja propisanog člankom 8. i 9. ovog Zakona, nastavlja skrbiti o zatečenim korisnicima dok ti korisnici ostvaruju pravo na skrb izvan vlastite obitelji.

(2) Postupak za obnavljanje dozvole udomitelju iz stavka 1. ovoga članka provodi se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 36.

Postupci započeti prije stupanja na snagu ovoga Zakona dovršit će se po odredbama ovoga Zakona.

Članak 37.

Do dana stupanja na snagu pravilnika iz članka 3. stavka 4. ovoga Zakona primjenjuju se odredbe članka 3.-8. i članka 10.-20. Pravilnika o uvjetima za obavljanje udomiteljstva i postupku za odobravanje, obnavljanje i oduzimanje dozvole za obavljanje udomiteljstva („Narodne novine“, br. 95/04 i 179/04).

Članak 38.

Ovaj Zakon stupa na snagu 1. listopada 2007. godine.

OBRAZLOŽENJE

I. RAZLOZI ZBOG KOJIH SE ZAKON DONOSI

U duhu novih smjernica u socijalnoj skrbi od kojih deinstitutionalizacija zauzima značajno mjesto, unapređenje i popularizacija udomiteljske skrbi u Republici Hrvatskoj nameće se kao prioritetna zadaća. Cilj deinstitutionalizacije jest postizanje promjene u omjeru između insitucijskih i izvaninstitucijskih oblika skrbi u korist izvaninstitucijskih oblika. Ovo je od naročitog značenja uzmu li se u obzir potencijali koji se nalaze u izvaninstitucijskom pristupu zbrinjavanja kao što je zbrinjavanje kroz udomiteljsku skrb.

Udomiteljska skrb predstavlja zamjensku obiteljsku skrb osobi čiji se povoljan razvoj ne može ostvariti u vlastitoj obitelji.

Zakonom o socijalnoj skrbi ("Narodne novine" broj 73/97, 27/01, 59/01, 82/01, 103/03 i 44/06) udomiteljstvo je definirano kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji kojim se korisniku (djetetu ili odrasloj osobi) osigurava stanovanje, prehrana, čuvanje, odgoj, briga o zdravlju i obrazovanju te njegove druge potrebe. Navedene potrebe osigurava udomiteljska obitelj koja mora ispunjavati propisane uvjete (stambene, socijalne i druge) koje će smještenoj osobi osigurati primjerenu skrb, a koje ocjenjuje centar za socijalnu skrb prema mjestu prebivališta udomitelja.

BROJ KORISNIKA PRAVA NA SKRB IZVAN VLASTITE OBITELJI

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Broj korisnika				
Smještenih u dom socijalne skrbi	14.335	14.019	13.756	13.804
Smještenih u udomiteljsku obitelj	5.550	5.788	5.872	5.877
UKUPNO	19.885	19.807	19.628	19.681

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

Od ukupnog broja stanovnika u Republici Hrvatskoj, prema gore navedenim podacima 0,52% stanovnika Republike Hrvatske ostvaruje pravo na skrb izvan vlastite obitelji. Od navedenog broja 13.804 osoba koristi smještaj u domu socijalne skrbi, a 5.877 osoba u udomiteljskoj obitelji. Broj osoba smještenih u udomiteljsku obitelj iz godine u godinu pokazuje tendenciju laganog porasta (2-4% godišnje).

Nedvojbeno je da je smještaj u udomiteljsku obitelj u službama socijalne skrbi prepoznat kao prirodni i jeftiniji oblik skrbi, koji smještenoj osobi osigurava zaštitu i mogućnost življenja u obiteljskom okruženju te da je njegova primjena u stalnom porastu.

BROJ KORISNIKA SMJEŠTENIH U UDOMITELJSKIM OBITELJIMA

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Broj korisnika				
Djeca i mladež	2.484	2.331	2.244	2.195
Odrasle i starije osobe	3.066	3.457	3.628	3.682
UKUPNO	5.550	5.788	5.872	5.877

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

U odnosu na ukupan broj korisnika kojima je priznato pravao na skrb izvan vlastite obitelji kao stalni smještaj u udomiteljskoj obitelji, broj smještene djece i mladeži u ukupnom broju smještenih korisnika pokazuje smanjenje dok se udjel odraslih i starijih osoba povećava.

Kako se skrb izvan vlastite obitelji osigurava kao stalni smještaj u udomiteljskoj obitelji različitim kategorijama osoba, nastavno se daje tabelarni prikaz kategorija djece i odraslih osoba smještenih u udomiteljskim obiteljima.

**BROJ DJECE I MLADEŽI SMJEŠTENE U UDOMITELJSKIM
OBITELJIMA**

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Kategorije djece	broj korisnika	broj korisnika	broj korisnika	broj korisnika
Dijete bez odgovarajuće roditeljske skrbi	1.496	1.542	1.583	1.412
Dijete i mlađi punoljetnik	75	56	30	68
Dijete čiji roditelji nisu u mogućnosti privremeno brinuti o njemu	328	304	187	272
Tjelesno ili mentalno oštećena maloljetna osoba	502	374	365	378
Psihički bolesna maloljetna osoba, maloljetna osoba ovisna o alkoholu, drogi ili drugim opojnim sredstvima	45	38	31	52
Dijete oboljelo od AIDS-a	3	3	4	3
Dijete-žrtva obiteljskog nasilja	36	14	44	10
UKUPNO	2.484	2.331	2.244	2.195

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

Od ukupnog broja smještene djece u udomiteljske obitelji 72,58% su djeca bez odgovarajuće roditeljske skrbi.

BROJ ODRASLIH OSOBA SMJEŠTENIH U UDOMITELJSKIM OBITELJIMA

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Kategorije odraslih osoba	broj korisnika	broj korisnika	broj korisnika	broj korisnika
Trudnica 3 mj. prije poroda ili roditelj s djetetom do 6 mj. života	3	3	0	0
Tjelesno ili mentalno oštećena odrasla osoba	757	746	759	790
Psihički bolesna odrasla osoba, odrasla osoba ovisna o alkoholu, drogi ili drugim opojnim sredstvima	768	878	947	957
Starija i nemoćna osoba	1.530	1.826	1.917	1.902
Odrasla osoba-žrtva obiteljskog nasilja	8	4	5	33
UKUPNO	3.066	3.457	3.628	3.682

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

Od ukupnog broja smještenih odraslih osoba njih 78% je u kategoriji starih i nemoćnih odnosno psihički bolesnih odraslih osoba.

DOBNA STRUKTURA KORISNIKA SMJEŠTENIH U UDOMITELJSKIM OBITELJIMA

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Dob korisnika	broj korisnika	broj korisnika	broj korisnika	broj korisnika
Do navršениh 7 godina života	*	*	417	359
Više od 7 do 15 godina	*	*	1.214	1.074
Više od 15 do 18 godina	*	*	613	610
Više od 18 do 30 godina	*	*	279	277
Više od 30 do 40 godina	*	*	205	231
Više od 40 do 50 godina	*	*	390	445
Više od 50 do 60 godina	*	*	588	588
Više od 60 do 65 godina	*	*	450	466
Više od 65 do 70 godina	*	*	818	883
Više od 70 godina	*	*	898	944
UKUPNO	5.550	5.788	5.872	5.877

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

U ukupnom broju korisnika smještenih u udomiteljskim obiteljima najviše je korisnika do 18 godina života (34,76%) i korisnika starijih od 65 godina (31,09%).

Unutar grupe korisnika do 18 godina života (2.043 korisnika) najveći je udjel djece osnovnoškolskog uzrasta i iznosi 52,57%. Ta kategorija djece ujedno čini 18,27% svih smještenih korisnika u udomiteljskim obiteljima.

Udomiteljska obitelj je obitelj koja je ocjenjena od strane nadležnog centra za socijalnu skrb te joj je izdana dozvola za obavljanje udomiteljstva. Prema nastavno danim podacima broj udomiteljskih obitelji u stalnom je porastu.

UDOMITELJSKE OBITELJI

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Broj udomiteljskih obitelji	2.593	2.587	2.649	2.675

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

Prema podacima koji se odnose na strukturu udomitelja prema dobi i stupnju obrazovanja vidljivo je da je dobna struktura udomitelja prilično nezadovoljavajuća.

DOBNA STRUKTURA UDOMITELJSKIH OBITELJI

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Dob udomitelja	broj UO	broj UO	broj UO	broj UO
Do navršenih 30 godina života	92	108	98	138
Više od 30 do 40 godina	432	448	437	405
Više od 40 do 50 godina	919	878	869	827
Više od 50 do 60 godina	717	732	785	832
Više od 60 godina	433	421	460	473
UKUPNO	2.593	2.587	2.649	2.675

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

Veliki broj udomiteljskih obitelji u dobnoj grupi od 40 do 60 godina života ukazuje na činjenicu da udomitelji «stare» i da uskoro neće moći kvalitetno udovoljavati svojim udomiteljskim dužnostima. Samo 20,30% postojećih udomitelja su osobe do 40 godina života. Nužnim se ukazuje potreba za poticanjem osoba mlađe životne dobi za pružanje usluga skrbi izvan vlastite obitelji.

OBRAZOVNA STRUKTURA UDOMITELJSKIH OBITELJI

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Stupanj obrazovanja udomitelja	broj UO	broj UO	broj UO	broj UO
Bez škole	22	25	92	35
Nepotpuna osnovna škola	340	301	301	241
Potpuno osnovnoškolsko obrazovanje	929	1.011	990	1.044
Završena srednja škola	1.162	1.072	1.126	1.195
Završena viša škola	80	97	76	86
Završeno visokoškolsko obrazovanje	56	62	59	69
Drugo	4	19	5	5
UKUPNO	2.593	2.587	2.649	2.675

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

Broj udomitelja koji su bez škole, s nepotpunom osnovnom školom i potpunim osnovnoškolskim obrazovanjem čini čak 49,36% trenutnih udomitelja.

Ovakva obrazovna struktura upućuje na potrebu kontinuirane edukacije i svakodnevne podrške udomiteljima koji skrbe o zahtjevnim potrebama djece, ali i o drugim rizičnim i nadasve osjetljivim kategorijama korisnika (o djeci oboljeloj od AIDS-a, o djeci i mlađim punoljetnicima s PUP-om, o psihički bolesnim osobama ili tjelesno ili mentalno oštećenim osobama, kao i o žrtvama obiteljskog nasilja)

Iako je na temelju Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o socijalnoj skrbi iz 2003. godine („Narodne novine” br. 103/03) smanjen broj korisnika koji mogu biti smješteni u jednu udomiteljsku obitelj, tek po donošenju i stupanju na snagu podzakonskih propisa pristupilo se intenzivnom preispitivanju uvjeta postojećih udomiteljskih obitelji. Broj mogućih smještenih korisnika smanjen je s 10 na 5 korisnika.

Kako su do kraja siječnja 2005. godine sve postojeće udomiteljske obitelji trebale uskladiti svoj rad sa Zakonom i podzakonskim propisima na način da se one koje skrbe o 5 i više korisnika, ako ispunjavaju propisane uvjete, preustroje u obiteljski dom ili da se prekobrojni korisnici razmjestu u druge udomiteljske obitelji koje još imaju slobodnih kapaciteta, i službena statistika vodi se na taj način.

BROJ UDOMITELJSKIH OBITELJI PREMA BROJU SMJEŠTENIH KORISNIKA

Godina	2003.	2004.	2005.	2006.
Broj smještenih korisnika	broj UO	broj UO	broj UO	broj UO
1 korisnik	1.530	1.469	1.414	1.275
2 korisnika	450	370	454	417
3 korisnika	192	212	235	256
4 korisnika	127	148	165	180
5 korisnika	107	211	381	352
6 korisnika	38	48	0	0
7 korisnika	24	30	0	0

8 korisnika	28	28	0	0
9 korisnika	16	12	0	0
10 korisnika	81	59	0	0
UKUPNO	2.593	2.587	2.649	2.480 (+ 195)

Napomena: Izvor podataka je godišnje statističko izvješće o korisnicima i pomoćima u socijalnoj skrbi u Republici Hrvatskoj.

U ukupnom broju udomiteljskih obitelji, koji iznosi 2.675 obitelji, 195 obitelji imaju dozvolu za obavljanje udomiteljstva, a nemaju smještenog još niti jednog korisnika.

Što se tiče rasprostranjenosti udomiteljstva u Republici Hrvatskoj, trenutno je prisutna velika neujednačenost u primjeni ovog oblika skrbi. Iz tog razloga, nužno je popularizirati udomiteljstvo na području cijele države.

Najveći broj udomiteljskih obitelji je tradicionalno na području Zagrebačke županije i Grada Zagreba, zatim Osječko-baranjske županije, Varaždinske županije, Koprivničko-križevačke županije, dok se broj udomiteljskih obitelji smanjivao u južnim i priobalnim područjima Republike Hrvatske, npr. Dubrovačko-neretvanska županija.

II. PITANJA KOJA SE UREĐUJU ZAKONOM

Udomiteljstvo kao oblik skrbi izvan vlastite obitelji regulirano je sa samo sedam članaka Zakona o socijalnoj skrbi i Pravilnikom o uvjetima za obavljanje udomiteljstva i postupku za odobravanje, obnavljanje i oduzimanje dozvole za obavljanje udomiteljstva. Radi unaprijeđenja udomiteljstva u Republici Hrvatskoj pristupilo se izradi novih zakonskih rješenja na tom području.

II.1. Timovi za udomiteljstvo pri centrima za socijalnu skrb

S obzirom da sve poslove u vezi s postupkom davanja dozvola za obavljanje udomiteljstva kao i svih drugih poslova vezanih za udomiteljstvo (nadziranje udomiteljskih obitelji, edukacija udomiteljskih obitelji, pružanje podrške udomiteljima i drugo), obavljaju u pravilu stručni radnici koji u svom svakodnevnom radu obavljaju i druge poslove u vezi s priznavanjem prava iz sustava socijalne skrbi, obiteljsko-pravne i kazneno-pravne zaštite, navedeno ima za posljedicu nekvaliteno obavljanje poslova udomiteljstva.

Slijedom navedenoga, ovim se Zakonom predviđa osnivanje timova za udomiteljstvo pri centrima za socijalnu skrb, kao specijaliziranih timova koji bi se isključivo bavili udomiteljstvom. Navedeno podrazumijeva sljedeće zadatke timova: utvrđivanje ispunjavanja propisanih uvjeta za obavljanje udomiteljstva, izradu ocjene o podobnosti neke obitelji da se bavi udomiteljstvom, davanje dozvole, provođenje edukacije udomitelja, kao i pružanje stručne podrške udomiteljima, provođenje supervizije udomitelja te stalno praćenje rada udomiteljske obitelji. Jedan od zadataka tima za udomiteljstvo je i razvijanje udomiteljstva na području mjesne nadležnosti centra za socijalnu skrb.

Ustrojavanje timova za udomiteljstvo iziskuje zapošljavanje 41 novog stručnog radnika u 18 centara za socijalnu skrb.

II.2. Osobna naknada udomitelju

Sukladno važećim propisima udomitelj ima pravo na mjesečnu naknadu. Visina udomiteljske naknade utvrđuje se s obzirom na dob i potrebe korisnika koji je smješten u udomiteljsku obitelj. Budući da se udomiteljska naknada kao i druga davanja u socijalnoj skrbi utvrđuje prema osnovici (400,00 kn) koju utvrđuje Vlada Republike Hrvatske ona iznosi za smještaj djeteta predškolskog uzrasta 360% osnovice (1.440,00 kn), za dijete školskog uzrasta 400% osnovice (1.600,00 kn). Za smještaj invalidnog djeteta predškolskog uzrasta udomiteljska naknada iznosi 400% (1.600,00 kn), a za takvo dijete školskog uzrasta iznosi 440% osnovice (1.760,00 kn). Za smještaj HIV pozitivnog djeteta udomiteljska naknada iznosi 1250% osnovice (5.000,00 kn).

Za smještaj odrasle pokretne osobe naknada iznosi 360% osnovice (1.440,00 kn), polupokretne 400% osnovice (1.600,00 kn), a nepokretne 480% osnovice (1.920,00 kn).

Ako korisnik zbog zdravstvenog stanja, invalidnosti, osobina ličnosti i drugih stanja ima povećane (specifične) potrebe koje zahtijevaju veći opseg i kvalitetu usluga što mu ih mora pružiti udomiteljska obitelj, naknada se može povećati za 20%.

Nadalje, ako maloljetna osoba radi školovanja mora koristiti javni prijevoz naknada udomitelju se uvećava za cijenu tog prijevoza.

Sukladno navedenom, ova naknada usmjerena je isključivo na podmirenje potreba smještene osobe, a ne sadrži dio za pruženu skrb i uloženi trud udomitelja u svakodnevnom zbrinjavanju korisnika.

Ovim se Zakonom uvodi osobna naknada udomitelju za njegov trud u svakodnevnom zbrinjavanju korisnika. Visina osobne naknade utvrđuje se u postotku od osnovice za socijalna davanja, a ovisi o broju smještenih korisnika. Iako se ova naknada ne smatra plaćom, njezino uvođenje značajno je za poboljšanje statusa udomitelja.

II.3. Smanjenje broja korisnika

Prema važećim propisima u jednoj udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše pet korisnika, uključujući osobe smještene po drugoj osnovi (ugovor o doživotnom uzdržavanju, ugovor o dosmrtnom uzdržavanju i slično). Radi poboljšanja kvalitete skrbi kroz udomiteljski smještaj, ovim se Zakonom predlaže smanjenje broja korisnika u jednoj udomiteljskoj obitelji na tri kada se radi o djeci, odnosno na četiri kada se radi o odraslim osobama.

Jedna od glavnih posljedica koja bi proizašla ovim Zakonom jest kvalitetniji pristup udomiteljstvu. Naime, posebnim i sveobuhvatnim Zakonom osigurava se detaljnije razrađivanje udomiteljstva kao vrste skrbi izvan vlastite obitelji.

1. U centrima za socijalnu skrb ustrojiti će se specijalizirani timovi za udomiteljstvo.

2. Udomiteljima se osigurava osobna naknada za uloženi trud u svakodnevnoj skrbi za korisnika.

3. Smanjuje se broj korisnika u jednoj udomiteljskoj obitelji.

4. Reguliraju se opće i posebne obveze udomitelja u odnosu na kategoriju korisnika o kojima skrbe.

5. Reguliraju se obveze centra za socijalnu skrb prema udomiteljskim obiteljima.

6. Na jedinstven način regulira se uvođenje evidencije i registra udomiteljskih obitelji i smještenih korisnika.

III. OBJAŠNJENJE POJEDINIH ODREDBI ZAKONA

Člankom 1. – određuje se područje uređivanja ovoga Zakona.

Člankom 2. – propisuje se značenje pojedinih pojmova u ovom Zakonu.

Člankom 3. – propisuju se uvjeti koje mora ispunjavati udomitelj. Tako se između ostalog, navodi da osoba koja se želi baviti udomiteljstvom mora biti psihički i tjelesno zdrava, da ima sposobnosti potrebne za zaštitu, čuvanje, njegu, odgoj i zadovoljenje drugih potreba smještene osobe. Posebno se naglašava da obitelj koja se želi baviti udomiteljstvom mora ostvarivati vlastita sredstva za uzdržavanje te je u tom smislu propisan najniži iznos tih sredstava. Uvjete koje obitelj mora imati u pogledu stambenih, socijalnih i drugih okolnosti propisat će ministar nadležan za socijalnu skrb.

Člankom 4. – precizno se navode okolnosti koje predstavljaju zapreku za bavljenje udomiteljstvom.

Člankom 5. – određuje se dobna granica osoba koje podnose zahtjev za obavljanje udomiteljstva.

Člankom 6. – propisuje se dobna razlika između udomitelja i udomljenog djeteta.

Člankom 7. – propisuje se da ista udomiteljska obitelj može u pravilu skrbiti samo o jednoj vrsti korisnika prava na skrb izvan vlastite obitelji. Prema Zakonu o socijalnoj skrbi skrb izvan vlastite obitelji osigurava se djeci bez roditelja, djeci koju roditelji zanemaruju ili zlorabe svoje roditeljske dužnosti, djeci i mlađim punoljetnicima s poremećajima u ponašanju, djeci čiji roditelji zbog bolesti, neriješenog stambenog pitanja ili drugih životnih nedaća nisu u mogućnosti privremeno brinuti o njima, djeci i odraslim osobama – žrtvama obiteljskog nasilja, trudnici 3 mjeseca prije poroda ili roditelju s djetetom do 6 mjeseci života, tjelesno ili mentalno oštećenoj osobi, psihički bolesnoj osobi, te odrasloj i starijoj osobi. Uvažavajući interese smještenih korisnika, daje se mogućnost da pod određenim okolnostima ista udomiteljska obitelj pruža skrb različitim kategorijama korisnika.

Člankom 8. – propisano je da u jednoj udomiteljskoj obitelji može biti smješteno najviše troje djece. Međutim, u situacijama kada se radi o braći i sestrama kojih je više od troje, a postoji opravdani interesi da se priznavanjem prava na skrb izvan vlastite obitelji međusobno ne razdvajaju, dana je mogućnost smještaja u istu udomiteljsku obitelj. S obzirom na različite stupnjeve i vrste tjelesnoga ili mentalnoga oštećenja djece, obitelj udomitelja koja skrbi o ovoj kategoriji korisnika, može uz dvoje djece nižeg stupnja oštećenja skrbiti o samo jednom djetetu s težim tjelesnim ili mentalnim oštećenjem. U situacijama kad je udomitelj samac, propisano je da može skrbiti samo o jednom djetetu, odnosno o dvoje djece ako se radi o braći i sestrama.

Člankom 9. – propisano je da u jednoj udomiteljskoj obitelji mogu biti smještene najviše četiri odrasle osobe. Kako odrasle osobe po ugovoru o doživotnom ili dosmrtnom uzdržavanju često žive u obitelji s kojom su zaključile takav ugovor, propisano je da takva obitelj, ako se želi baviti udomiteljstvom može, uključujući i te osobe, pružati skrb za najviše četiri odrasle osobe. Propisan je broj i kategorija odraslih korisnika o kojima može skrbiti udomitelj ako je samac.

Člankom 10. – propisuje se postupak za davanje dozvole za obavljanje udomiteljstva, koji se sastoji od podnošenja zahtjeva za obavljanje udomiteljstva, provođenja ispitnoga postupka radi utvrđivanja propisanih uvjeta za obavljanje udomiteljstva, donošenja ocjene o ispunjavanju propisanih uvjeta, rješenja o davanju dozvole i upisa pravomoćnih rješenja u evidenciju.

Člankom 11. – propisuje se postupak za davanje dozvole u slučaju kada se radi o smještaju djeteta u srodničku udomiteljsku obitelj.

Člankom 12. – propisuje se rok važenja dane dozvole, kao i postupak za obnavljanje dozvole za obavljanje udomiteljstva.

Člankom 13. – propisuju se okolnosti uslijed kojih dozvola za obavljanje udomiteljstva prestaje važiti.

Člankom 14. – propisuju se okolnosti uslijed kojih se važeća dozvola može oduzeti.

Člankom 15. – propisuje se obveza centra za socijalnu skrb da provodi osposobljavanje i edukaciju udomitelja, čiji će sadržaj i trajanje propisati ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Člankom 16. – precizno se definiraju opće obveze udomitelja, neovisno o kategoriji korisnika za koje skrbe, a te se obveze odnose na pripremu za prihvrat korisnika, pružanje primjerene skrbi konkretnom korisniku te pripreme korisnika za napuštanje udomiteljske obitelji.

Člancima 17. – 18. – propisane su posebne obveze udomitelja koji skrbe o djeci, odnosno o odraslim osobama.

Člancima 19. – 20. - propisuju se obveze centra za socijalnu skrb prema udomiteljskim obiteljima, koje obuhvaćaju upoznavanje udomiteljske obitelji s karakteristikama i osobinama osobe koja će biti smještena, pripremu udomiteljske obitelji za smještaj korisnika, praćenje prilika u udomiteljskoj obitelji za vrijeme trajanja smještaja te nakon donošenja rješenja o prestanku prava na skrb izvan vlastite obitelji, pripreme udomiteljske obitelji za odlazak korisnika.

Člankom 21. – propisuje se aktivno sudjelovanje centra za socijalnu skrb u promidžbi udomiteljstva kao oblika skrbi izvan vlastite obitelji te davanje iscrpnih informacija svim zainteresiranim obiteljima o uvjetima za obavljanje udomiteljstva, načinu rada, kao i o pravima i dužnostima udomitelja.

Člankom 22. – propisuje se sadržaj udomiteljskog ugovora koji se sklapa između centra za socijalnu skrb i udomitelja, a za svakog pojedinog korisnika kojem je rješenjem centra za socijalnu skrb priznato pravo na skrb izvan vlastite obitelji kao smještaj u udomiteljsku obitelj.

Člankom 23. – propisuju se okolnosti za prestanak važenja udomiteljskoga ugovora.

Člankom 24. – propisuje se da udomitelj ima pravo na mjesečnu naknadu za potrebe smještenoga korisnika, čiju visinu s obzirom na dob, zdravstveni status i potrebe korisnika utvrđuje ministar nadležan za poslove socijalne skrbi.

Člankom 25. – propisuje se osobna naknada udomitelju kao pravo udomitelja za pruženu skrb i uloženi trud u svakodnevnom zbrinjavanju korisnika, te da se ta naknada ne smatra plaćom niti drugim prihodom koji podliježe plaćanju poreza.

Člancima 26. – 28. – određuju se mjerila za utvrđivanje visine osobne naknade udomitelju, na koji se način ta naknada utvrđuje te okolnosti pod kojima se ta naknada uvećava.

Člankom 29. – propisuje se obveza ustrojavanja evidencije udomiteljskih obitelji pri nadležnom ministarstvu, kao i obveza centra za socijalnu skrb za ustrojavanje registra udomiteljskih obitelji i registra smještenih korisnika.

Člankom 30. – propisuju se novčane kazne za povrede odredaba ovoga Zakona.

Članci 31. – 37. – sadrže prijelazne i završne odredbe.

Člankom 38. – uređuje se dan stupanja na snagu Zakona.

IV. SREDSTVA ZA PROVOĐENJE ZAKONA

Za provedbu ovoga Zakona potrebno je osigurati u državnom proračunu Republike Hrvatske, kao i u proračunu županija, sredstva potrebna za zapošljavanje 41 stručnog radnika. Izdaci za zaposlene, a koji se osiguravaju u državnom proračunu iznose 6.091.319,00 kuna, dok materijalni rashodi koji terete županijski proračun za isti broj novih stručnih radnika iznose 994.824,00 kuna. Slijedom navedenoga za zapošljavanje novih stručnih radnika potrebno je osigurati ukupno 7.086.143,00 kuna.

Kako se ovim Zakonom predviđa osobna naknada udomitelju, a koja ovisi o broju i vrsti smještenog korisnika, za isplatu je potrebno osigurati 26.498.340,00 kuna.

Sukladno navedenom, u državnom proračunu potrebno je osigurati ukupno 32.589.659,00 kuna, u županijskom proračunu za materijalne rashode, 994.824,00 kuna.

V. RAZLIKE IZMEĐU RJEŠENJA KOJA SE PREDLAŽU U ODNOSU NA RJEŠENJA IZ PRIJEDLOGA ZAKONA TE RAZLOZI ZBOG KOJIH SU TE RAZLIKE NASTALE

Hrvatski sabor je na 26. sjednici, održanoj 15. lipnja 2007. godine, nakon rasprave prihvatio Prijedlog Zakona o udomiteljstvu te uputio Vladi Republike Hrvatske, kao predlagatelju, primjedbe, prijedloge i mišljenja radi pripreme Konačnoga prijedloga Zakona.

1. Uvažavajući primjedbu Odbora za zakonodavstvo izvršena je odgovarajuća dopuna članka 19., vezano uz sastav tima za udomiteljstvo. Također je uvažena primjedba koja se odnosi na članak 12. te je propisano da se dozvola za obavljanje udomiteljstva daje na rok od tri godine te se po isteku toga roka može obnoviti na rok od sljedeće tri godine.

2. Uvažavajući primjedbe Odbora za obitelj, mladež i šport izvršene su odgovarajuće izmjene, pa je u članku 5. dobna granica za prvo podnošenje zahtjeva za dozvolu za obavljanje udomiteljstva podignuta na 60 godina, a stavkom 2. istoga članka propisano je da se taj uvjet ne odnosi na udomitelje koji podnose zahtjev za obnavljanje dozvole za obavljanje udomiteljstva.

Nadalje, uz članak 6. kojim je u Prijedlogu zakona bio utvrđen uvjet za udomitelje koji skrbe o djeci u pogledu stručne spreme, prihvaćena je primjedba Odbora za obitelj, mladež i šport, kao i Odbora za ravnopravnost spolova te više zastupnika te je navedeni uvjet u Konačnom prijedlogu zakona brisan.

3. Prihvaćene su primjedbe Pravobraniteljice za djecu koje se odnose na članak 4., 12., 16. stavak 4. i 7., 17. stavak 1. i 4., 19. stavak 3. te članak 23.

VI. PRIJEDLOZI I MIŠLJENJA DANI NA PRIJEDLOG ZAKONA KOJE PREDLAGATELJ NIJE PRIHVATIO S OBRAZLOŽENJEM

1. Primjedbe na neprimjerenu visinu osobne naknade udomitelju (*Odbor za obitelj, mladež i sport, Odbor za ravnopravnost spolova te Savez udomitelja Republike Hrvatske*) nisu prihvaćene zato što se u ovom slučaju ne radi o plaći nego o naknadi, odnosno nagradi za uloženi dobrovoljni i humanitarni rad, a odraz je trenutačnih financijskih mogućnosti.

2. Primjedba *Odbora za ravnopravnost spolova* koja se odnosi na obrazloženje zadaća timova za udomiteljstvo nije prihvaćena iz razloga što će se obveze specijaliziranih timova za udomiteljstvo propisati podzakonskim propisom.

3. Primjedba *Odbora za rad, socijalnu politiku i zdravstvo*, a koja se odnosi na činjenicu da nije razvidno na koji se način određuje i primjenjuje učešće korisnika u troškovima smještaja nije prihvaćena iz razloga što je to regulirano Zakonom o socijalnoj skrbi i Pravilnikom o sudjelovanju i načinu plaćanja korisnika i drugih obveznika uzdržavanja u troškovima skrbi izvan vlastite obitelji.

4. Primjedba *Odbora za obitelj, mladež i sport* koja se odnosi na vjerski odgoj korisnika i mogućnost da u jednoj udomiteljskoj obitelji budu smještene tri korisnika različitih vjerskih uvjerenja nije prihvaćena jer je to područje već uređeno Konvencijom o pravima djeteta.